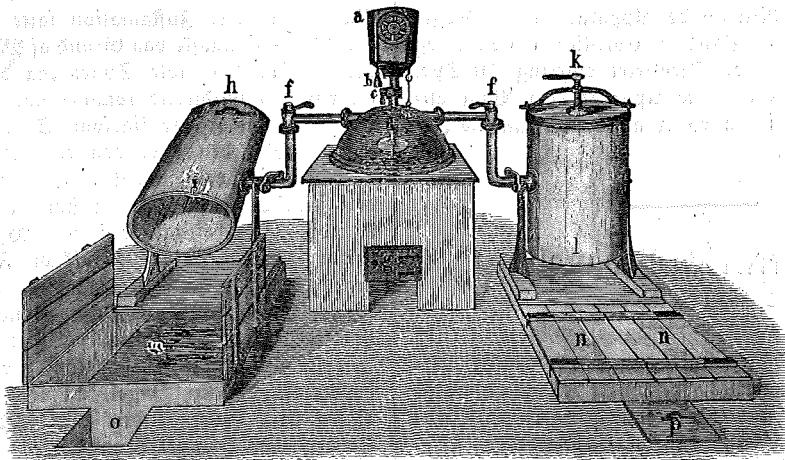


Fodrets Kogning med Damp.



Richmonds Dampkoger.

I Ugeskriftets No. 16 er Stanleys Dampkoger bleven beskrevet. Vi levere idag en Tegning med Beskrivelse af Richmonds, som vi efter iuhentet Tilfaldelse hidsette fra et Manuskript af Agronom Lindeqvist.

Fodrets Kogning med Damp er en fuldkomnere Tilberedelsesmaade end baade Udblodning med koldt eller varmt Vand (Sopning) og Selvopledning. Dampkogning benyttes saavel til Halvfoder og Hø ic., som til Rodfrugter, Korn og Dliclager. a er en Beholder for Vand til at fylde den uedenunder liggende Damppande. b en Vægt som ved Kjedens, der løber over Hjulet paa Vandbeholderen, faar i Forbindelse med en inden i Damppanden værende Svømmer. c en Kran, hvorigjennem Vandet slippes ned i Panden, naar Vægten b stiger paa Grund af at Vandet og dermed Svømmeren synker i Panden. d e er et paa Pandens Forste anbragt saa kaldet Manhul, hvorigjennem Panden tilsees og rengjøres. f f Kraner paa de Nør, som føre Dampen ind i Foderkarrene i l. g Ildstedet under Damppanden. Navnte Foderkars aabne Ende lukkes under Dampningen med et Jernlaag, som fastholdes med Trykfruen k. Efter sluttet Dampning dreies Karret om ved Hjælp af Haandtaget h, og det dampede Foder tømmes i de underliggende Affjølingsfæde m m, der foran ere forsynede med Forsænkninger, hvori Laagen samler sig. o p ere Fordybninger,

hvori Arbejderne staa, naar de blande og tage Foderet op af Affjølingsfædene.

Paa Gaarden Lundestad ved Frederikshald dampkoges med dette Apparat Foder til 30 Rjør, hvorunder man gaar frem paa følgende Maade. Cylindrene fyldes med Haffelse, Avner og lidt smuldreret Hø m. m. samt Rodfrugter (flaarne med Moody's Maskine). Det hele sammenpalles saa haardt som muligt og overgydes med 3 a 4 Emberrer Vand, hvorpaa Laagene tilskrues og Kranerne aabnes, at Dampen kan trænge ind. Kogningen fortsættes indtil Dampen tydeligt viser sin Virkning under Laaget, som derpaa aftages, og Massen afkjøles lidt ved at gyde koldt Vand paa den, hvorefter den udtømmes i Affjølingsfædene. Cylindren fyldes paanyt til en ny Kogning og dette gjentages til Affjølingsfædene er fulde, Cylindrene tømmes og fyldes pærlvis, for at ingen Damp skal gaa tilspilde.

Ved Kogningen maa nøie tagttages at Foderet ikke brændes af for hed og stærk Damp hvorved mere Skade end Gavn affstedkommes. For at hindre dette er nærværende Apparat indrettet saaledes, at Dampen udvikles under svagt Tryk og bliver, som man kalder det „mild“, men desuagtet anbringes altid i Cylindren en passende Mængde Vand for at afværge Dampens brændende Virkning. Men mere Vand end netop nødvendig

bør ikke anvendes, da det overflødige Vand under Røgningen udlægger Fodret stærkere end ønskeligt er.

I Affjølingsfadet kjoles Fodret fra den ene Fodring til den anden. Affjølningen kan modereres efter Godtbefindende ved at aabne eller tilslukke Fadets Lemmer.

I Forenden af Fadet er en liden Fordybning, hvori Laagen samles og hver Foderportion gennemblødes af Laagen.

Da der i England i Regelen ikke koges Hø og Halm men kun Rodfrugter, Korn, Olieklager m.m. saa er Richmonds og de øvrige engelske Dampapparater ikke beregnede for Røgning af Halm og Hø. Tager man dem derfor fra England maa Kogefarerne bestilles større end de der bruges.

Prisen for Richmonds Apparat med 2 Kogekar leveret fra England i Christiania (Told og Fragt iberegnet) er for Diebliffet omkring 70 Spd.

Et Exemplar af dette Apparat er i Vaar ankommen til Christiania og er at se i Mekanikus Jacobsens Værksted.

Fjæderfræets Behandling.

(Slutning fra No 18.)

I en Henseende er Kalkumungernes Natur forskjellig fra Skyllingernes, forsaavidt de i de første 14 Dage purgere stærkere, og faar Purgeringen Overhaand er den gjerne dødelig. Haardkogte Æg, som er en bindende og nærende Føde, forebygger Purgeringen bedst end noget andet Midde. Ved Forsøg med fast Havremøls Grød fik i kort Tid to Unger Durklob og døde; de øvrige bleve frelst ved at ty til Æg. Hos Forfatteren har i 20 Aar blandt 2 Klækkinger aarlig endnu ingen Unger kreperet naar kun Æg er bleven anvendt, og denne Erfaring maa vel retfærdiggjøre Ubefalingen.

Ungerne bør tilføres hver 3de eller 4de Time og forlynes med haardkogte Æg og rent Vand. Strax Ungerne have ædt bør Føden tages bort, da Hønen ellers vil tage den. I 2 Nætter og 1 Dag bør de holdes inde, siden kan de komme ud i aaben Luft for at varme sig i Solskinnet. I Regnveir bør de holdes under Tag. Naar de efter nogle Dages Forsøb ere bleven stærke og raske kan Hønen sættes ud med Lægtehat over sig, for at hindres fra at trække for langt bort, førend Ungerne kunne følge hende, hvilket de i Regelen gjøre, efter i 14 Dage at have levet paa haardkogte Æg. Naar Fjædrerne paa Hale og Vinger ere komne ud, kan man lidt efter lidt strænke paa Æggene og give i Stedet haardkogt Grød med lidt sød Mælk til for at lette Nedsvælgningen af Grøden. Dette gives dem mindst 4 til 5 Gange om Dagen til fastfattede Tider. Paa denne Føde staa de sig godt til Hønen kan hjælpe til med at fange Insekter og anden Føde for dem, og de ville være overordenligt hurtige, naar Veiret kun er varmt. Et Græsset vaadt, bør Lægtehaten sættes i Singelgange, da Fugtlighed er skadelig for alle Fugle af Hønseflægten især som

Unger. Naar de ikke mere faa Æg, ere de glade i lidt ophakket Karse og Senney og gaa de friske, vilde de med megen Begjerlighed Neldens spede Blade. Deres Ferkjerlighed for Myrer, Karse og Nælde viser at de gjerne vilde have pitterende Stoffer i deres Føde.

Kalkumen kan undertiden lægge en Mængde Æg. Forfatteren havde en Høne som først klækkede 11 Unger. Da den havde gaaet med disse i 8 Uger gjorde den sig en Rede i en tyk Neldebusk, hvor den skjul sig hen fra Ungerne hver Dag, og her værpede den hver Dag, saa man ved daglig at tage Ægget bort — Næderag lagdes fra først af i Stedet — tilsidt talte 90 Æg. Følgen af denne Frugtbarhed var, at Mytingen først indtraadte midt om Vinteren. Den maatte derfor holdes i varmt Værelse, men en Inflammation satte sig om og i det ene Die — maaffe paa Grund af Mytingens Haardhed — saa den tabte Synet paa det. Til Foraaret var den imidlertid kommen sig, havde faaet fuldstandige nye Fjædre ligesom Saaret paa Diet var borte. Men den døde dog kort Tid efter.

Kalkumshønen adskiller sig blandt Andet ogsaa deri fra Hønsehønen, at eet Sammentræf med Hønen er nok til at befrugte den hele Æggestok. Det er derfor ikke sjelden at se Fokk om Foraaret i Irland drage omkring med Kalkumshøner fra Gaard til Gaard for at frembyde deres Tjeneste ligesom man andesteds gjør med Hingster. Det er maaffe denue særegne Forplagtingsevne som gjør at Hønen ikke brøder sig om sin Ungel, og som leder Hønen til at fly hant saalænge den gaar med Ungerne, hvilket den gjør i meget lang Tid.

Den gamle Kalkumshøne har skarpe Skjel paa Benene, Træller paa Fodsaaerne og lange, stærke Klør, hvilket Alt den Unge ikke har. Naar Fjædrerne sidde paa, har den gamle Kalkumshøne langt Skjæg, hvormod den Unge kun et fremsprættende Ribbet afgjør Skjællene i Forbindelse med Størrelsen af Kammen og den elastiske Kjødklump paa Næsen Alderen.

Om Sjæs. Naar Gaasen klækkes tidligt paa Sommeren, er den voksen og kan bruges til Vinteren. Der er neppe nogen Forskjel paa Smagen af den unge Han og Huns Kjød. Kjendemerker paa at Gaasen er fed er Fylde over Brystet og Tykkelse over Bagdelen mens den lever, hvortil kommer naar den er slagtet og plukket en ligelig Bedækning af hvidt Fedt under et fint Skind paa Brystet. Gaasen bør ligge nogle Dage før den bruges. Den slagtes ved at skjæres bag i Hovedet.

Man har sagt, at Gaasen ikke kan befrugtes uden i Vandet, men dette forhold sig ikke saa. Imidlertid foregaar Parringen bedst i Vandet, saa det altid var bedst om den kunde have Vand og det saameget mere som hvert enkelt Æg behøver særskilt Befrugtning. Naar Gaasen begynder at lægge sig ned i Halm og napper Straa til sig snart paa den ene snart paa den anden Side som om den vilde bygge Rede, saa er det Tegn til Værpertiden. Sees dette eller at den parrer sig, bør den strax faa et Rede i en Kurv, som den kan have let Udgang til. Det er urigtigt at stenge Gaasen inde en lang Tid førend den lægger det første Æg; men naar

Værpetegnene ere observerede, da skal den om Morgenens undersøgelse — i den lavere Del af Underlivet ligger Eggene — og hvis Eggene føles haardt skal den lægges paa Røden og holdes inde til den i Løbet af Dagen har værp, hvorpaa den slippes løs. Eggene tages bort, holdes frist for Fugtighed i en Kuv og vendes hver Dag til samtlige værpede Egg kunne lægges under den.

Hver anden Dag værper nu Gaasen til Tallet har naaet 12 skönt man ogsaa har Exempel paa 18. Efterføm det vaares sent eller tidligt paa en Eiendom begynder ogsaa Gaasen at værpe, saa den gjør sig færdig i Slutningen af Marts eller Midten af April. Naar den skal ruge, lægges Eggene bedst under den om Aftenen, for at Røden, naar Morgenens kommer, kan være saa gjennemvarm og hyggelig at Gaasen faar Lyst til at blive i den. Elleve Egg er det Antal den godt kan ruge. For at forøge Rødens Varme plukker den Dun af sig, og denne Dun dækker den Eggene med, hver Gang den forlader Røden, for at ikke den ydre Luft skal afføle dem. Rent Vand og lidt Havre stilles ved Siden af den under Rugetiden, hvori den dog kun æder lidt. Nogle Potter Havre, altsaa ikke mere end en Hest faar i et Maal, er nok for Viggegaasen i en hel Maaned, og dog findes der mange Landmænd, (der forresten pretendere at forstaa sig paa Dyrdæt), som snyder det stakkels lidende Dyr for denne Haandsfuld, idet de traktere Gaasen med det letteste Korn, som kun er lidt bedre end bare Høstelsse.

Enkelte tillader ikke Gaasen at gaa af Røden saalænge den ruger, men dette er usødlig Forsigtighed. Lad Gaasen forlade Røden naar den vil, og der er ingen Fare for at den bliver længere borte end at Dimele midlertidigen holde Eggene varme. De fleste tillade ikke Gaasen at gaa i Vandet, fordi Eggene da, naar den vendte vaad tilbage, skulde gaa tilgrunde. Den maa gjerne gaa i Vandet, og man kan være vis paa, at den ikke bliver der længe end for at forfriske sig lidt. Fjedrene kunne ikke blive vaade, det er mod deres Natur, og efter den erholdte Forfriskning vil Gaasen ligge saa meget stadigere. Af den bare Havre som gives under Rugetiden opstaaer Forstoppelse. For at hindre dette bør der nu og da gives nogle kogte Poteter tørre, hvilken Regel gjælder for alle Fugle.

Gaasen parer sig gjerne kun med een Gaas men betjener ogsaa to. I Rugetiden holder den ofte Vagt udenfor Gaaschuset for at afværge Fare. Efter en Kalendermaanedes Forløb kan man vente Klækningen, og medens denne staar paa maa Gaasen lades usforstyrret men ikke uden Tilsyn. Naar Ungerne have skildt sig vel fra Stallen og førend de endnu ere tørre lægges de i en Kuv med Halm i Bunden og føres til en lun tør Græsplads. Gaasen føres did idet man holder den i Vingene og Gaasen følger af sig selv Ungerne. Her forblive de en Time eller to, førend sat at Solen skinner og i Solskinnet faa Ungerne mere Styrke i en Time end Moderens Varme kan skaffe dem i en hel Dag. De prøve strax paa at holde Balancen og plukke Græs. Lidt Vand sættes hen til dem for Drikke. Skyer det over og der er Fare for Regn, maa

Ungerne strax samles op og med Gaasen bæres tilbage til Røden; thi blive de i de første to eller tre Dage, efter de ere tilkomne, vaade paa Ryggen af Regn eller Sne, saa blive de mumne i Benene, saa aldrig Styrke og krepere tilsidst. Er derfor Veitret vaadt, maa man skære nogle Torver med godt Græs paa, lægge dem i Huset til dem tillige med en grund Skaal med Vand. Staalet faar stilles saaledes, at ikke Ungerne vælter den og spille Vandet ved at træde paa Bredden. Naar Ungerne have samlet Kræfter i to Dages Solskinsveie kunne de slippes til Dammen. I de første Dage efterat de ere komne ud maa de omhyggeligen sees efter; thi falde de og blive liggende i Græsset, i et Hjulspor n. paa Ryggen, forlader Moderen dem ganske vist, og da de ikke kunne komme paa Benene igjen, ville de uden Hjælp omkomme. Gaasunger vore forbaufende hurtigt den første Maaned.

Efterat have været ude i nogle Dage begynde de at nappe Græs og opsoge anden Føde. Stal man saa vakre Høst af dem til Høsten maa de daglig faa god Havre. Løffern er bedre end intet; thi Korn maa de have. Ved denne Behandling ere de først paa Høsten i Stand til at nære sig selv paa afhøstede Kornmarker.

Høst ruge i Almindelighed meget flittigt, men undertiden forlade de Røden, førend samtlige Egg ere klækkede. Forfatteren var saaledes engang Vidne til at en Gaas efterat have faaet fem Unger forlod Røden og vilde ikke udruge de øvrige sex Egg, naagt det alt var gaaet Hul paa det ene af dem. Husholderen, som foruden Huset ogsaa tog sig af Fjæderkræet, Hjør og Kalve, blev bange for at de forladte Egg skulde gaa tilgrunde af Kulde. Hun tog dem derfor ind, lagde dem i en Kuv i Hjellet og Uld, lagde lidt i Dønnen, stillede Kurven med Eggene paa den, og lod Varmen vedligeholde Nat og Dag, til samtlige Unger vare klækkede. Det tog nogle Dage ud, førend de forlode Eggene og vare de længere Tid om det, end de vilde have været under Moderen. De bleve omhyggelig behandlet, vare ude den bedste Del af Dagen og inde om Natten. Moderen vilde ikke vide af dem da de vare stærke nok til at gaa ude, hvorfor de maatte Høde sig selv, men bleve ikke destomindre ligesaa store og stærke som de andre Unger. Dette Tilfælde fortjener ogsaa at anføres som Exempel paa hvad der i Landhusholdningens enkelte Ørene kan udrettes med Tjener, som ikke sty Umagen. Mangt et nyttigt Dyrs Liv kan selv under ugunstige Omstændigheder frelles ved Omtanke og Udholdenhed.

Anden begynder tidligt om Vaaren at lægge Egg, gjerne i Begyndelsen af Marts, saa man kan faa tidlige Unger, hvilket dog bør undgaaes, fordi de selv med god Pleie i den kolde Væretid altfor usforholdsmæssigt udvikle Kroppens Ven paa Hjødens Bekostning. Man pleier at lægge Høns paa Andæg, fordi det er saa vanskeligt at faa Anden til at ruge paa det Rede, den ikke selv har bygget. Hønen maa da ruge een Uge længere end Naturen har bestemt for dens egen Yngel, men den er en ganske god Fostermoder, naagt den aldrig kan sørge saaledes som Anden for Ungerne. Da Anden imid-

lertid er aldeles ligegyldig med, hvor den værper og Eggene saaledes ere udsatte for at odelægges, her man ikke overlade samtlige Egg at ruges af Uender, men ogsaa benytte Høns.

Sonen kan ikke ruges flere Udgang en Hønsæg. Den vil ruges een Kalender-Maaned, og maa under selve Klækningen lades usøsthyret indtil hele Ungerne er kommen frem.

Andinger holdes i de 14 første Dage fra Vand indtil Navlestrengen er læget. Deres Foder maa være blødt, altsaa det modfatte af Kalkunngernes. De erholde Havremelsgrød, kogte Poteter, Brod udblødet i Vand og til Drikke rent Vand paa Stad Staal, saa de ikke kunne komme til at svømme. Paa denne Fodring, givet dem mindst 3 a 4 Gange om Dagen, trives de udmærket, saa snart Fjædre over hele Kroppen og ere da spiselige. Pennesædrene komme dog først senere. I Værpetiden lægger Uenden næsten daglig Egg, der i Husholdningen benyttes som Hønsæg. Til Eggene's Frugtbarhed benyttes een Andrik til fem Uender. Det er bekendt at de, ligesom Svin, ere meget graadige og hensynsløse i Valget af Foden. Man staar sig derfor godt paa at holde dem og de gjøre ogsaa Jorden Nytte ved at opøde Mark, Snegle og andre skadelige Insekter.

Uagtet kunstig Udbrugning af Fjæderkræts Egg ikke er praktifabel hos os, er det dog af Interesse at vide, at denne Bedrift i Nærhøder har fundet Sted i de varme Lande, navnlig i Egypten. Ved kunstig Varme i det indrettede Dvæ har dette Land Nar om andet produceret omkring 92 Millioner Stykker Fjæderkræ. I Frankrig og England ere de i denne Mening anstillede Forsøg med Maskiner af nyere Opfindelse lykkedes forsaavidt som Klækningen er gaaet fuldstændigt for sig, men i senere Henseende har Udbyttet ikke svaret til de anvendte Omkostninger. (Efter det Engellske).

Probet Vaarhvede til Sæd

fra Vøll i Bærum sælges efter Prove, nedlagt i Bogtrykker Fabrikus's Kontor.

Godt Sædebyg sælges paa Kjerbo i Bærum. Sammebeds staar ligeledes tilsalgs en Dxe af forædlet Race.

Det gjennem Bestyrelsen for Bærum og Affer Landbosforening bestilte Frø fra Skotland er ankommen og udleveres daglig hos Kjøbmand Joh. P. Olsen, Skjerpøgaden No. 4.

Christiania Kornpriser.

indenlandst

Hvede, 3 $\frac{1}{2}$ à 5 $\frac{1}{2}$ Spd.
Rug, 0 0 intet solgt.
Byg, 2 $\frac{1}{2}$ à 3 Spd.
Havre, 1 $\frac{1}{2}$ à 1 $\frac{1}{2}$ Spd.
do. tienslig til Sæd 9 à 10 $\frac{1}{2}$.

udenlandst

Rug østersøst 210—212 Pd. 4 Spd. à 4 $\frac{1}{2}$ Spd.
Rug dansk 202—204 Pd. 17 $\frac{1}{2}$ à 18 $\frac{1}{2}$ 12 $\frac{1}{2}$.
Byg dansk 186—188 Pd. 17 $\frac{1}{2}$ 12 $\frac{1}{2}$. 18 $\frac{1}{2}$.
Hvede dansk 208—212 Pd. 5 $\frac{1}{2}$ à 6 $\frac{1}{2}$ Spd.
Erter dansk 4 Spd. 60 $\frac{1}{2}$.

Christiania Fiskepriser.

Sild, Kjøbmd. 6 $\frac{1}{2}$ à 7 Spd. pr. Td.
Sild, stor Mid. 6 à 6 $\frac{1}{2}$ Spd. pr. Td.
Sild, smaa do. 4 $\frac{1}{2}$ à 5 Spd. pr. Td.
Sild, stor Christ. 4 $\frac{1}{2}$ à 4 $\frac{1}{2}$ Spd. pr. Td.
Sild smaa do. 18 $\frac{1}{2}$ 12 à 19 $\frac{1}{2}$ 12.
Storfet 6 $\frac{1}{2}$ à 7 $\frac{1}{2}$ 12 $\frac{1}{2}$ pr. Bog.
Middelfet 1 Spd. à 1 Spd. 6 $\frac{1}{2}$ pr. Bog.
Smaafet 4 $\frac{1}{2}$ 18 $\frac{1}{2}$ à 1 Spd. pr. Bog.
Røstfjer 7 $\frac{1}{2}$ à 7 $\frac{1}{2}$ 12.

Udgiverens Adresse:

Proprietær Schrøder. Vøll i Bærum.

Følgeblad til Skilling-Magazinet.

Meteorologiske Dagttagelser paa Christiania Observatorium.

1857. Aprill. Mat.	Barometerstand i franste Lin. ved 0°.			Temperatur i Skyggen. R.			Bemærkning.
	Nl. 7 F.	Nl. 2 C.	Nl. 10 C.	Nl. 7 F.	Nl. 2 C.	Nl. 10 C.	
30	337 $\frac{1}{2}$ 8	337 $\frac{1}{2}$ 4	337 $\frac{1}{2}$ 3	+ 5 2	+ 9° 6	+ 5° 5	Skyet. NO.
1	337 3	336 7	336 0	+ 4 5	+ 9 9	+ 3 2	do. Svag sydlig Vind.
2	335 7	336 2	337 6	+ 4 1	+ 7 8	+ 3 9	do. N.
3	338 6	338 9	339 5	+ 4 6	+ 6 7	+ 3 8	do. N.
4	339 7	339 0	338 6	+ 3 8	+ 5 7	+ 4 0	do. N.
5	338 6	337 9	338 2	+ 4 2	+ 8 9	+ 1 1	Blændet. S.
6	338 3	337 7	338 3	+ 2 7	+ 12 3	+ 5 9	do. S.

Regnhøiden = 0 Linier.

Christiania.

Trykt og forlagt af W. C. Fabritius.